

Dosarul nr. 3ra-738/22
2-20031499-01-3ra-26072022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C.Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: Gh.Mîra, Gr.Dașchevici, A. Bostan)

ÎN C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componentă:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maximeștii Ilie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ și obligarea la recalcularea pensiei,

împotriva deciziei din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă :

La data de 03 martie 2020, reclamantul Maximeștii Ilie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la recalcularea pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, în perioada 23 iulie 1981 - 12 martie 2001, a făcut serviciul în organele afacerilor interne fără întreruperi - 19 ani 07 luni 19 zile, fiind concediat cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, fapt atestat prin înscrierea din carnetul de muncă, extrasul din ordinul nr.155 din 22.07.1981 și ordinul nr.59ef din 02.03.2001.

În perioada 11.07.1984 -01.10.1988 a activat ca polițist al izolatorului de detenție provizorie al SRP Orhei, activând în condiții nocive, dăunătoare sănătății, fiind în contact direct cu persoane reținute, arestate. Faptul activității în izolatorul de detenție provizorie se confirmă prin certificatele eliberate de Inspectoratul de Poliție Orhei cu nr.M489/18 din 21 septembrie 2018 și certificatul cu nr. M-489/18 din 07 octombrie 2019, precum și prin ordinul nr.77 din 11.06.1984. Începând cu 12 martie 2001 i-a fost acordat statut de pensionar pentru vechime în muncă, stabilită de către Ministerul Afacerilor Interne, în conformitate cu Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544/1993.

Potrivit informației Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 15.11.2019 nr.5640 și certificatului nr.9700 din 15.11.2019, eliberat de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Orhei, reclamantul beneficiază de pensie pe linia

MAI pentru vechimea în muncă de 21 ani 00 luni 00 zile, cuantumul pensiei constituind suma de 4029,54 de lei.

Pentru reexaminarea pensiei în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, potrivit Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, reclamantul s-a adresat Inspectoratului de Poliție Orhei în vederea eliberării, în baza ordinului MAI nr.96 din 20 martie 2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul MAI” a confirmării înlesnirilor pentru perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie).

Conform certificatului eliberat de Inspectoratul de Poliție Orhei din 07 octombrie 2019 nr.M- 489/18 , în perioada 11.07.1984 - 01.10.1988 (04 ani 02 luni 20 zile) reclamantul a activat ca polițist al izolatorului de detenție provizorie al SRP Orhei, iar în conformitate cu pct.8 lit.d) a Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.02.1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar vechimea în muncă cu înlesniri (2 zile pentru 1 zi de serviciu) constituie 08 ani 05 luni 10 zile. Astfel, la calcularea vechimii în muncă, perioada de activitate în izolatorul de detenție provizorie de 04 ani 02 luni 20 zile n-a fost calculată cu avantaje, care urma să constituie 08 ani 05 luni 10 zile, fapt ce influențează asupra stagiului de muncă și asupra cuantumului pensiei calculate.

La 11 septembrie 2019 reclamantul s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei cu cerere, recepționată de aceasta la 12.09.2019 conform avizului recomandat privind emiterea actului administrativ individual favorabil de reexaminare a dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, potrivit Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.02.1994, în special a art.8 lit.d), prin calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, prestată de ultimul în cadrul izolatorului de detenție provizorie al SRP Orhei pentru perioada: 11.07.1984 - 01.10.1988 odată cu intervenirea unor circumstanțe ce justifică majorarea cuantumului pensiei, precum și recalcularea și achitarea diferenței de pensie, formată în urma majorării cuantumului pensiei reexamineate pentru perioada anterioară, începând cu 12.03.2001.

Prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 16.12.2019 nr.17/2019/32251 și răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 17.12.2019 nr.6539, cererea a fost respinsă, deoarece nu cade sub incidența Legii nr.1036/17.12.1996 cu privire la sistemul penitenciar și respectiv nu poate fi raportată la prevederile pct.8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21.02.1994.

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 16.12.2019 nr.17/2019/32251 și răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei din 17.12.2019 nr.6539, în condițiile art. 162 alin.(1), alin.(3) lit.b), art. 164 alin.(2) lit.b) din Codul administrativ, reclamantul a depus la 13.01.2020 cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale din 31.01.2020 nr.M- 96/20 cererea prealabilă a fost respinsă.

Potrivit art. 18 lit. c) din Legea nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în vigoare la momentul stabilirii pensiei reclamantului, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit.a) militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: c) timpul de satisfacere a serviciului în condiții deosebite în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

A menționat reclamantul că speța în cauză cade sub incidența Hotărârii Guvernului nr.78/1994, care a fost investit cu dreptul reglementării modului de stabilire a pensiei și identificarea condițiilor deosebite de satisfacere a serviciului.

A notat reclamantul că, este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21.02.1994. Acest regulament este unicul act care reglementează raporturile respective.

Decizia CNAS din 31.01.2020 se întemeiază pe o interpretare intenționat eronată a cadrului normativ. Or, exceptând izolatoarele de detenție provizorie din categoria instituțiilor penitenciare, conform listei prevăzute de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, autoritatea emitentă a interpretat restrictiv norma și a exclus, respectiv, din lista beneficiarilor de pensii pentru muncă în condiții deosebite pe angajații din celelalte domenii cuprinse de Hotărârea Guvernului nr.78/1994, conform obiectului de reglementare al acestei hotărâri (în special pct. 8), care se referă la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor: - (1) militarilor, (2) persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, (3) colaboratorilor Centrului Național Antiecorupție și (4) sistemului penitenciar, care au efectuat serviciul, în cadrul acestor autorități, în (1) instituții penitenciare de tip închis, (2) izolatoarele de urmărire penală și (3) instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și (4) bolnavilor psihici, precum și la (5) lucrări de subteran.

Astfel, pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 operează cu definiții generale de instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituții destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Aceste activități și instituții, identice scopului de instituire și specificului activității sale, au făcut parte integrantă din structura internă și organigrama autorităților în care activează sau au activat: (1) militari, (2) persoane din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar. Deci, catalogarea de către CNAS a activității din izolatoarele de detenție provizorie ca nefiind atribuită la activități în condiții deosebite (pct. 8 din HG nr. 78/1994), deoarece nu este expres invocată în lista instituțiilor penitenciare (art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar), reprezintă o

interpretare denaturată/distinctivă a normelor HG nr. 78/1994 și condiționează obținerea dreptului la pensie în condiții avantajoase a celorlalți subiecți ai HG nr. 78/1994, dacă nu sunt angajații ai sistemului penitenciar.

Astfel, în lipsa unei prevederi legale exprese, CNAS a condiționat aplicarea HG nr. 78/1994, care conține formulări de ordin general, prin lipsa Izolatoarelor de detenție provizorie din lista sistemului instituțiilor penitenciare prevăzut de art. 6 alin. (2) din Legea nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, invocând că perioada reclamantului de activitate în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute sau arestate în izolatoarele de detenție provizorie, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78/1994 și temei de stabilire a pensiei nu este.

În subordinea organelor afacerilor interne activau izolatoare de urmărire penală (la nivel intern denumite Izolatoarele de detenție provizorie) care sunt identice scopului de instituire și specificului activității Izolatoarelor de urmărire penală - de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute sau arestate.

Or, respingerea cererii pe motivul necoresponderii denumirii subdiviziunii, fără a lua în calcul scopul creării și genul de activitate al acesteia, care este identică Izolatoarelor de urmărire penală, prevalând de art. 6 alin. (2) al Legii nr. 1036/1996 cu privire la sistemul penitenciar, în vigoare la data pensionării dumneavoastră”, este ilegală.

A declarat că decizia este una vădit ilegală, deoarece denotă o respingere formală abuzivă a cererii reclamantului.

A solicitat reclamantul, în cererea de chemare în judecată concretizată, de a anula Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-96/0 din 31.01.2020 de respingere a cererii prealabile cu privire la anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei de reexaminare a dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, al recalculării cuantumului pensiei în rezultatul recalculării vechimii în muncă și achitării diferenței de pensie formată în urma majorării cuantumului pensiei începând cu 12.03.2001; a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ individual cu privire la reexaminarea dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje (majorarea acesteia), potrivit art. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, prin calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, prestată de reclamantul Maximeștii Ilie în funcția de polițist în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al SRP Orhei, în perioada de timp: 11.07.1984-01.10.1988, care constituie 8 ani, 5 luni, 10 zile; a dispune recalcularea și achitarea diferenței de pensie lui Maximeștii Ilie, formată în urma majorării cuantumului pensiei reexaminată începând cu 12.03.2001 (f.d.87).

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 24 noiembrie 2020, cererea de chemare în judecată depusă de Maximeștii Ilie către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ și obligarea la recalcularea pensiei, a fost admisă. S-a anulat Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. M-96/0 din 31.01.2020 de respingere a cererii prealabile cu privire la anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Orhei de reexaminare a dreptului la pensie în temeiul vechimii în muncă cu avantaje, al recalculării cuantumului pensiei în rezultatul recalculării vechimii în muncă și achitării diferenței de pensie formată în urma majorării cuantumului pensiei începând cu 12.03.2001, ca ilegală. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ individual cu privire la reexaminarea dreptului la pensie în temeiul vechimii în

muncă cu avantaje (majorarea acesteia), potrivit art. 8 lit.d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994, prin calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, prestată de reclamantul Maximeștî Ilie în funcția de polițist în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al SRP Orhei, în perioada de timp: 11.07.1984-01.10.1988, care constituie 8 (opt) ani, 5 (cinci) luni, 10 (zece) zile. S-a dispus recalcularea și achitarea diferenței de pensie lui Maximeștî Ilie, formată în urma majorării cuantumului pensiei reexamineate începând cu 12.03.2001. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Maximeștî Ilie cheltuielile de asistență juridică, în sumă de 3 300 (trei mii trei sute),00 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 27 noiembrie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărârea instanței de fond a fost pronunțată public la 24 noiembrie 2020, iar cererea de apel a fost depusă la 27 noiembrie 2020, hotărârea motivată a fost notificată părții apelante la 5 ianuarie 2021, iar motivarea apelului a fost depusă la 14 ianuarie 2021, prin urmare, instanța de apel a constatat că, apelul declarat a fost depus cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Prin decizia din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale s-a respins și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul Rîșcani) din 24 noiembrie 2020.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că conform pct. 8 lit. d) hotărârea Guvernului nr.78 din 21.02.1994 Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

Din esența normei de drept enunțate rezultă, că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici. Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994”.

Instanța de apel a relatat că, prima instanță just a statuat că, în perioada, pentru care se solicită recalcularea vechimii în muncă cu avantaje, reclamantul

înrunește condițiile legale ca să beneficieze de recalcularea pensiei urmare a calculării vechimii în muncă cu avantaje pentru perioada de referință, în sensul solicitărilor formulate de către Maximești Ilie.

În acest sens, instanța de apel a menționat că concluzia dată derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.09.2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994. Mai mult, potrivit ordinului nr. 96 din 20.03.2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat: acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și militarilor din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. 1 al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), se va realiza la cererea acestora, de către autoritățile și instituțiile din subordine prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată după ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative și instituțiile din subordinea MAI, sau au devenit succesorul de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate.

Prin urmare, aplicabilitatea Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și ordinului MAI nr. 96 din 20.03.2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de recalculare a vechimii în muncă și prin urmare, a mărimii pensiei în privința reclamantului Maximești Ilie.

Instanța de apel a conchis că ordinul MAI nr. 96 din 20.03.2018 „Cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul Ministerului Afacerilor Interne” este un act administrativ normativ valabil, care produce efectele juridice de rigoare și urmează a fi aplicat corespunzător.

Instanța de apel a reiterat și prevederile art. 48 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23.06.1993, care prevede că, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului

penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

În corespundere cu prevederile pct.6 din Hotărârea Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare nr. 78 din 21.02.1994, pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ale funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Instanța de apel a indicat că nu pot fi reținute alegațiile părții apelante precum că pensia urma a fi recalculată în conformitate cu prevederile art. 61 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, or, după cum a fost menționat anterior, potrivit art.54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23.06.1993, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

În acest context, relevantă este hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 19.07.2016, care a statuat că, „[...] Pensiile pentru limită de vârstă se acordă pentru munca și serviciile prestate, prin îndeplinirea unor obligațiuni social importante. Prin natura lor social-juridică primară pensiile sunt sursa principală și permanentă de subzistență a pensionarilor. Având în vedere dispozițiile Constituției (art.47 alin.(2)), cetățenii au dreptul de a primi integral pe parcursul întregii vieți pensia stabilită în condițiile Legii nr.156-XIV.

De asemenea, Curtea subliniază că, potrivit art.10 alin.(3) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, dreptul la pensie este imprescriptibil. (...)

De altfel, în condițiile art. 35 alin. (2) din lege în cazul neachitării la timp a pensiei din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia, aceasta se achită fără nici un fel de limite în termen.

Prin decizia suplimentară din 10 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial cererea înaintată de către reprezentantul intimatului Maximeștî Ilie – avocatul Martalog Viorica, privind emiterea unei decizii suplimentare la decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2022 prin care s-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Maximeștî Ilie a sumei de 1000 (una mie) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul jucării cauzei în ordine de apel. În rest solicitarea cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică s-a respins ca neîntemeiată.

La data de 21 aprilie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul adresei electronice a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului,

casarea integrală a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii (f.d.188-189).

Ulterior, la data de 27 iunie 2022 Casa Națională de Asigurări Sociale a prezentat motivarea recursului (f.d.194-197).

În susținerea recursului a invocat că activitatea intimatului Maximești Ilie din perioadele enumerate, nu pot fi raportate la prevederile pct.8 a Hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Recurenta a invocat că instanțele ierarhic inferioare au obligat Casa Națională de Asigurări de ai recalcula intimatului, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă începând cu 12.03.2001, data stabilirii inițiale a pensiei.

Or, conform art.61 al Legii nr.1544/1993, asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, recalcularea pensiilor stabilite anterior, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Prin urmare, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Dacă persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare.

Iar, dacă pensionarul prezintă ulterior acte suplimentare (ce nu au fost prezentate la stabilirea inițială a pensiei) ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 12 aprilie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale prin intermediul adresei electronice a depus recurs nemotivat la 21 aprilie 2022. Decizia motivată din 12 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 23 iunie 2022 conform avizului de recepție (f.d.192).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a

depus recursul nemotivat la 21 aprilie 2022, iar recursul motivat la 27 iunie 2022, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru